४. चतुर हिराबाई

पहाट झाली. माणिक झोपेतून उठला. बाहेर पाहिले. दोन बैलांपैकी एकच बैल दिसला. माणिकने बायकोला हाक मारली. दोघांनी सगळीकडे बैलाचा शोध घेतला; पण बैल सापडला नाही. दुसरा बैल चोरीला गेला होता.

माणिक व माणिकची बायको हिराबाई बैल-बाजारात गेले. अचानक हिराबाई ओरडली, ''अहो! हा पाहा आपला बैल. चोर सापडला.'' आवाज ऐकून चोर घाबरला. तसे न दाखवता तो बोलला, ''हा बैल माझाच आहे.'' दोघे भांडू लागली.

हिराबाई चतुर होती. तिने बैलाचे डोळे हाताने बंद केले. चोराला विचारले, ''बैलाचा कोणता डोळा अधू आहे ते सांग. बरोबर सांगितले तर बैल तुझा.'' चोराने अगोदर उजवा मग डावा असे सांगितले.

हिराबाईने हात बाजूला केला. बैलाचा कोणताही डोळा अधू नाही असे दिसले. लोकांनी चोराला पकडले. पोलीस आले. चोराला घेऊन गेले. माणिक आणि हिराबाई बैल घेऊन आनंदाने घरी गेले.

वर्गकार्य

- प्रत्येक चित्रात काय काय दिसते ते सांग.
- ही गोष्ट तुझ्या शब्दांत सांग.
- तुला माहीत असलेली गोष्ट मित्राला सांग.

वाचूया, लिहूया

- ऐक, म्हण, लिही, वाच.

च- चमचा	चार	चाक	चाळीस ....
छ- छकुला.........	छान	छमछम	छाया ....
ज- जहाज.........	जेवण	जोडी	जनता ....
झ- झबला.........	झाड	झाकण	झुरळ ....
श- शेळी.........	शतक.........	मशाल	माशी ....
ष- षटक.........	षटकार.........	षटकोन	विशेष ....
स- ससा.........	कासव.........	दिवस	खसखस ....

- मोठ्याने वाच आणि पाटीवर लिही.

औसा गावी आमचा दौलतवाडा आहे. मधोमध चौक आहे. तिथे हौद आहे. हौदात कारंजे आहे. चौफेर फुलझाडे आहेत. बाहेर बैलांचा गोठा आहे. आजोबा बैलांना वैरण टाकतात. बैल औत ओढतात.

KJECU6